

4 Sledování práce s nadanými žáky jako jedna z priorit inspekční činnosti ČŠI

Analýza inspekčních zjištění ukázala, že práce s nadanými žáky v českých školách není systematická. Přestože pedagogové obvykle vědí o různých skupinách žáků, kterým je třeba věnovat nadstandardní pozornost, nestala se tato činnost běžnou součástí jejich práce. Zatím spíše hledají specifické programy a vhodné nástroje odpovídající vzdělávacím potřebám těchto skupin.

V řadě škol se již zlepšila úroveň individuálních plánů i spolupráce s poradenskými zařízeními. Plány jsou průběžně vyhodnocovány a ve spolupráci s rodiči jsou korigovány další postupy. Podpora nadaných žáků je však nesystematická, nejčastěji orientovaná pouze na jejich zapojování do školních a mimoškolních soutěží a olympiád. Výsledky inspekce ukazují spíše na deklarovanou připravenost podmínek a odhodlanost škol k práci s nadanými žáky, než na pozitivní realitu vytváření tvořivého motivačního prostředí.

S plnou vážností je nutné v odpovědi na otázku zda „školy umí pracovat s nadanými žáky“ konstatovat, že ve školách v zásadě převládá bezradnost, někdy i nezáměr a neochota (chybí motivace), kontrast mezi deklarovanými podmínkami a skutečností (např. podmínky společného vzdělávání žáků všech úrovní nadání ve stejné třídě atd.), ale i obecně nepochopení celé problematiky rozvojových potřeb zejména mimořádně nadaných žáků. Pozornost nadaným žákům se podle zjištění ČŠI zpravidla vyčerpává zájmem o skupinu výrazně nadprůměrných žáků, dosahujících nadprůměrných výsledků, kterým dostačuje v motivaci k výkonu stávající vzdělávací systém.

Na základě provedené analýzy je zřejmé, že ve sledování dané problematiky je nutné stanovit jednotný postup, který by se stal jednou z priorit inspekční činnosti ČŠI. Součástí tohoto postupu musí být vytvoření měřitelných kritérií (a také nástrojů) k hodnocení práce s nadanými žáky při běžných inspekčních činnostech ve školách a při hospitacích, kdy je třeba zejména dbát na to, zda učitel ve vyučovacích hodinách dodržuje některá pravidla práce s nadanými žáky.